

Rahvusoper
Estonia

Eesti
Rahvusballiett

Pühapäeval, 23. septembril 2012 kell 17.00

Coppélia 90

Stseen 1922. aasta „Coppélias“. Esiplaanil Lilian Looring, Viktorina Krieger, Emmy Holz. Foto: Parikas

Täna näidatakse seoses „Coppélia“ juubeliga enne etendust ETV-s valminud uut dokumentaalfilmi „Coppélia Eestis“, mille režissöör on Ruti Murusalu, toimetaja ja produtsent Ruth Alaküla. Film kestab 20 min.

In connection with the 90th jubilee of "Coppélia" in Estonia, tonight will be presented a new documentary by ETV "Coppélia in Estonia", director Ruti Murusalu and producer Ruth Alaküla. Running time 20 min.

Coppélia

Léo Delibes'i ballett / Ballet by Léo Delibes

Dirigent / Conductor: **Mihhail Gerts**

Täna osades / Cast:

Swanilda, linnapea tütar / Burgomaster's daughter:

Luana Georg

Franz, Swanilda kihlatu / Swanilda's fiancé:

Sergei Upkin

Doktor Coppélius, mänguasjameister ja alkeemik / a toymaker and an alchemist:

Vitali Nikolajev

Nukk-Coppélia / Coppélia-doll:

Eve Andre*

Linnapea / Burgomaster:

Sergei Fedosejev

Körtsmik / An innkeeper:

Vadim Mjagkov

Körtsmiku naine / Wife of the innkeeper:

Maigret Peetson

Swanilda sõbrannad / Swanilda's friends:

Marika Muiste (Variatsioon „Koit“ / Variation “Laurore”)

Galina Lauš (Variatsioon „Palve“ / Variation “La prière”)

Heidi Kopti

Ingrid Gilden

Svetlana Danilova

Anastassia Savela

Kavalerid / Cavaliers:

Jevgeni Grib*

Andrus Laur*

Aleksandr Kanapljov

Jonathan Hanks

Körtsmiku lapsed / Children of the innkeeper:

Tallinna Balletikooli õpilased / Tallinn Ballet School Students

Nukud Coppeliuse töötoas / Dolls in Coppélius' workshop –

Hiina nukk, Pinocchio, Sõdur, Tähetark /

Chinese Doll, Pinocchio, Soldier, Astrologer:

Tallinna Balletikooli õpilased / Tallinn Ballet School Students

Eesti Rahvusballett / Estonian National Ballet

Rahvusoper Estonia orkester / Estonian National Opera Orchestra

Orkestri solistid/ Orchestra soloists:

Altviiul / Viola: **Karin Sarv**

Viul/ Violin: **Kristina Kriit**

Valguspuldi operaator / Lighting Board Operator: **Tiit Urvik**

Vastutav lavameister / Technical Manager: **Mario Madiste**

Lavapuldi operaator / Flybar Operator: **Hardo Kaarest**

Etenduse juht / Stage Manager: **Jüri Kruus**

Kestus / Approximate running time: 2 h 45 min

Etendusel on kaks vaheaega / The performance has two intermissions

Palun lülitage mobiiltelefonid ja muud heliseadmed välja! / Please switch off the cell phones and other sound devices!

Etenduste pildistamine ja audio-/videosalvestuste tegemine on keelatud / Taking photos and making audio/video recordings of the performances is prohibited.

Teatri suveniirilett on avatud etenduse lõpuni / The souvenir stand is open until the end of the performance.

ERGO Eesti Rahvusballeti peatoetaja

Loominguline juht ja peadirigent/Artistic Director and Chief Conductor:

Vello Pähn

Balleti kunstiline juht/Artistic Director of the Ballet Company:

Toomas Edur

www.opera.ee

Coppélia 90

Moskva riigiteatri priimaballeriina Viktorina Kriegeri võõrusesinemine Tallinnas kujunes „Estonia“ näite-plastika ja koorijõudude kaasabil Charles Nutter'i ja A. Saint-Leon'i balleti „Coppélia“ lavastuseks, nii siis esimeseks balleti-õhtuks Eesti näitelaval, mille saavutusi rohke publikum suure huviga jälgis.

Vaba Maa, 1. oktoobril 1922

28. septembril täitub 90 aastat esimesest õhtut täitvast balletist Estonia laval.

Eesti kutselise teatri algusega ei kaasnenud veel märgatavaid muutusi tantsukunstis. Pikka aega tundusid Estonia juhtkonna jaoks iseseisvad tantsulavastused mittevajalikud, operetis aeti aga läbi (pool)isetegevuslike tantsunumbritega. Alles muusikalavastuste taseme tõusuga kasvas ühtlasi vajadus professionaalsete tantsijate ja tantsuseadete järele. 1918. aastal palgati Estonia esimesse balletitruppi neli tantsijat, kes panid aluse Estonia balleti arenguloole: Rahel Olbrei, Lilian Loothing, Emmy Holz ja Robert Rood. Trupijuhiks sai Jenny Smironina-Sevun. Tallinna külalisesinemistele sõitnud Moskva Suure Teatri baleriin Viktorina Krieger ei piirdunud isikliku kontserdiprogrammiga, vaid otsustas kaasata ka kohaliku teatri nappe jõude. Nii jõuti pärast esimesi arglikke tantsulavastuste katseid 1922. aastal esimese õhtut täitva balletini ning 28. septembril täitub 90 aastat „Coppélia“ esietendusest Estonia teatri laval. Peategelase sõbrataridena särasid Lilian Loothing ja Emmy Holz. Kuna eriharidusega tantsijaid teatris veel nappis, rakendati paljudes rollides plastiliselt võimekamaid draamanäitlejaid. Hooaja jooksul esitati „Coppéliat“ 11 korral, mis viitab publiku soojale vastuvõtule.

„Coppélia“ lavastamisega on V. Krieger „Estoonia“ jõududest enesele sümboolse tagaseina organiseerinud, ansambli, mille keskel ta oma solisti-annet võib kujukamalt ilmutada, ühtlasi fõuget andes meie tulevasele balletile. Sest vaevalt jääb „Coppélia“ lavastamine meie esimeseks ja viimaseks katseks.

Vaba Maa, 1. oktoobril 1922

Kriegeri lavastus ei jäänud ei viimaseks balletilavastuseks ega ka viimaseks „Coppéliaks“ Estonia laval. Balleti tõi taas publikuni Mai Murdmaa 1967. aastal. Laval särasid Aime Leis, Tiit Randviir ja Tamara Soone Svanildana; Endrik Kerge, Jüri Lass ja Jānis Garancis Franzina ning Larissa Kaur, Juta Lehiste ja Tatjana Maiste Coppéliana. Herman Šiškin, küllaline Moskvast, lavastas menuka teose 1973. aastal ja Enn Suve tosin aastat hiljem Tallinna Koreograafiakooli õpilastega. 2001. aastal sai Estonia publiku osa itaallase Mauro Bigonzetti nägemusest. Praegune tantsusõber võib näha **Léo Delibes'i menuka balleti kuendat tõlgendust teatri ajaloos, mille on lavale toonud Ronald Hynd Inglismaalt.**

Selles loos pole printsi ega printsessi. Lugu räägib külainimestest, poisist ja tüdrukust, kelle armastus on väga lihtne – pole luike ega uinuwat kaunitari. Usun, et seepärast ongi „Coppélia“ olnud balletina nii populaarne, et inimesed saavad end tegelastega samastada. See on väga armas lugu.

Ronald Hynd